

ภาค 3
ศิลปะของ
การให้คำปรึกษา

10

AIDS, ดูแลจนวันตาย

กฤษฎา ไควหกุล

ประธานชมรมเยาวชนเพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมและสังคม Yes Club
สังคมสงเคราะห์ 2514-2518

ในการปฏิบัติภารกิจของนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพทุกท่าน มักมีเรื่องราวของผู้ขอรับความช่วยเหลือ (Client) หลากหลาย แนวทางในการแก้ไขเพื่อช่วยเหลือให้ Client สามารถยืนหยัดช่วยเหลือตนเองได้ในแต่ละกรณีก็มักแตกต่างกัน

เรื่องบอกเล่าต่อไปนี้ เป็นเรื่องที่เขียนขึ้นจากสำนึกที่ว่านักสังคมสงเคราะห์โดยวิชาชีพมองทุกอย่างในความเคลื่อนไหวของสังคมอย่างมีหลักการ วิธีการ และกุศโลบายเพื่อนำสู่กระบวนการแก้ไขเสมอ หัวใจสำคัญเพื่อให้เกิดความสำเร็จในการปฏิบัติงานได้แก่การประสานงาน การส่งเรื่องเพื่อขอรับความช่วยเหลือ (Reference case) จึงเป็นความภูมิใจอย่างหนึ่งของวิชาชีพของเราว่าเราสามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งสะท้อนความเป็นเอกภาพในการปฏิบัติงานของพวกเรา

Case นี้เป็นเรื่องของนายสงบ ผู้เขียนพบนายสงบเมื่อครั้งที่ทำงานอยู่กองสังคมสงเคราะห์ สำนักสวัสดิการสังคม กทม. เมื่อปี พ.ศ.2540 นายสงบเป็นพนักงานทำความสะอาดของบริษัททำความสะอาดแห่งหนึ่ง ซึ่งมารับจ้างทำความสะอาดให้กับหน่วยงาน ดูแลทำความสะอาดห้องน้ำหญิงอาคารชั้น 5 ศาลาว่าการ กทม. 2 ดินแดง นายสงบเป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมภาวะเบี่ยงเบนทางเพศ คือ ตัวเป็นชายแต่ใจเป็นหญิง

จุดเริ่มแรกของการรู้จักจนกลายเป็นความคุ้นเคยและได้รับความไว้วางใจภายหลังเกิดขึ้นเมื่อผู้เขียนทักทายนายสงบครั้งแรกด้วยยิ้มให้กัน

เพราะผู้เขียนมาทำงานเช้าและมักจะพบนายสงบเสมอระหว่างทางเดินซึ่ง
นายสงบจะมานั่งพักผ่อนบริเวณระเบียบทางเดินหลังจากเสร็จงาน

จากการยิ้มทักทายต่อมาเริ่มมีการพูดคุย และนายสงบมักจะนั่งรอ
เพื่อพบและพูดคุยกับผู้เขียนในตอนเช้าเสมอ วันไหนที่ผู้เขียนไปราช
การตอนเช้าหรือกลางวันนายสงบจะถามเสมอว่าเมื่อวานพีไม่มา ผู้เขียน
รู้สึกถึงความผูกพันที่นายสงบเริ่มมีต่อผู้เขียน นายสงบเล่าเรื่องต่างๆ
อย่างมีความสุขเมื่อใดก็ตามที่เธอเล่าเรื่องที่ได้มีความสัมพันธ์กับกลุ่ม
เพื่อนที่มีพฤติกรรมเช่นเดียวกับเธอเมื่อครั้งที่เธอเป็นวัยรุ่น

เพราะผู้เขียนชอบมีผลไม้หรือขนมมาแบ่งปันให้กับนายสงบเสมอ
ความมักคุ่นยิ่งมีมากขึ้น นายสงบเริ่มให้ความไว้วางใจ และมักจะเล่า
ปัญหาส่วนตัวให้ผู้เขียนฟังเสมอ ผู้เขียนจึงทราบว่านายสงบเป็นคน
พิถีพิถันเข้ามาอยู่กรุงเทพฯ ตั้งแต่วัยรุ่น ขณะพบนายสงบมีอายุราว 30 ปี

อยู่มาวันหนึ่งนายสงบมีสีหน้าไม่ดี ซีดซีขาว ปกตินายสงบจะแต่ง
หน้าไว้ผมยาวตัดหยิกอย่างผู้หญิงจึงปกปิดผิวหนังซึ่งผู้เขียนเคยสังเกต
อยู่เหมือนกันว่าเล็บมือ ผิวหนังตามแขน หนังศีรษะจะมีสะเก็ดผิวหนังที่
แห้ง นายสงบตอบผู้เขียนว่า “วันนี้หนูต้องเสียมากคะ เป็นเอามาก”

แล้ววันนั้นก็เริ่มบ่นถึงเงินเดือนที่ได้น้อยไม่พอลำค่าเช่าบ้าน ค่ายา
ผู้เขียนจึงได้มีจดหมายขอความร่วมมือ ไปยังนักสังคมสงเคราะห์ของ
ศูนย์บริการสาธารณสุขดินแดง (พีระครอง โองจงเพียร) โดยให้นายสงบ
ถือจดหมายไปพบและขอคำปรึกษา วันต่อมานายสงบมีอาการดีขึ้น
กล่าวขอบคุณผู้เขียนมากมาย ผู้เขียนเองก็รู้สึกปิติที่ได้ให้ความช่วย
เหลือในครั้งนี้

หลังจากนั้นประมาณ 2 สัปดาห์ ผู้เขียนได้บังเอิญพบพีระครองฯ
หน้าลิฟท์ชั้นล่าง พีระครองได้บอกให้ผู้เขียนทราบว่าคนไข้ที่ผู้เขียนแนะนำ
นำไปพบพีได้สังเกตคนไข้ และขอตรวจเลือดจึงทราบว่านายสงบมีเชื้อ
HIV เต็มขั้น ผู้เขียนรู้สึกไม่ค่อยสบายใจแต่ก็มีได้บอกให้ใครทราบ มี
เพื่อน ๆ ในที่ทำงานหลายคนสงสัยถามผู้เขียนเหมือนกันหรือแม้แต่ถาม
โดยตรงกับนายสงบ นายสงบก็จะแจ้งว่าเธอเป็นโรคผิวหนังปกติทั่วไป

หลังจากทราบผลการตรวจเลือดประมาณ 1 เดือน อาการนายสงบ ยิ่งเป็นมากขึ้นจนกระทั่งหัวหน้าคนงานจะปลดนายสงบออกจากงาน เนื่องจากขาดงานบ่อยไม่มีเรี่ยวแรงทำงาน ถ้าให้เข็ดกระจกก็เกรงว่าจะตกลงไปชั้นล่างเพราะนายสงบมักมีอาการเป็นลมบ่อยครั้ง ผู้เขียนได้ไปขอร้องหัวหน้าคนงานให้ช่วยเหลือได้มีงานทำต่อ อย่าเพิ่งให้เธอออกจากงานเพราะจะยิ่งเพิ่มปัญหาชีวิตของนายสงบ

ช่วงนั้นเป็นเดือนพฤศจิกายนอย่างน้อยขอให้เธอทำงานจนถึงสิ้นปีก็ยังมี ผู้เขียนจะได้มีเวลาที่จะพูดให้นายสงบยอมรับสภาพแล้วกลับไปรักษาตัวที่บ้านเกิด ณ จังหวัดพิจิตรจะดีกว่า ที่บ้านยังมีแม่คอยดูแล ที่กรุงเทพฯไม่มีคนดูแล นายสงบเข้าบ้านราคาถูกอยู่คนเดียวในชุมชนข้างที่ทำงาน (ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร 2 ดินแดง) ซึ่งสภาพทั่วไปไม่ค่อยสะอาด อากาศและสิ่งแวดล้อมไม่ดีนัก

ผู้เขียนคิดถึงเรื่องของชีวิตนายสงบมากและไม่สามารถละวางได้ คิดหาทางออกหลายทาง ช่วยพูดกับเพื่อนคนงานที่ร่วมทำความสะอาดชั้นเดียวกันให้รับภาระมากขึ้น คิดเสียว่าเป็นทานแก่นายสงบ ให้นายสงบทำงานเบาขึ้น ซึ่งก็ได้รับความเห็นใจด้วยดี การพูดคุยกับนายสงบเริ่มเน้นไปที่ความพยายามในการหาเหตุผลหว่านล้อมให้นายสงบยอมรับสภาพตนเองแล้วกลับไปอยู่กับแม่ที่จังหวัดพิจิตร

ผู้เขียนคิดว่าระยะเวลา 1 เดือน น่าจะทำให้ผู้เขียนคิดหาทางช่วยเหลือเกื้อกูลชีวิตนายสงบครั้งสุดท้าย จะไปขอความช่วยเหลือหน่วยงานของเราเองซึ่งก็เป็นหน่วยงานสังคมสงเคราะห์แต่ก็มีข้อจำกัดที่จะให้บริการเฉพาะผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครเท่านั้น จึงไม่สามารถขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานเราเองได้

ผู้เขียนคิดอยู่หลายวันแล้วก็คิดออกว่าเราน่าจะระดมเงินจากผู้ที่เคยได้รับความสะดวกสบายในการใช้บริการห้องน้ำที่นายสงบคอยดูแลทำความสะอาด แล้วก็คิดถึงกิจกรรมกองผ้าป่า เมื่อคิดหาทางออกได้แล้วผู้เขียนจึงได้เริ่มต้นเปิดซองผ้าป่าชีวิตให้กับนายสงบ ซึ่งแม้แต่วตัวของนายสงบเองก็ไม่ทราบเรื่องนี้มาก่อน

แรกๆ ก็ได้รับคำติงมากมาย แต่ผู้เขียนก็ยังดำเนินต่อไปโดยขอแรงใจเฉพาะผู้ที่สนับสนุน จำได้ว่าได้เงินผ้าป่าชีวิตนายสงบมาจำนวนประมาณ 20,000 บาท เงินได้ถูกแยกออกเป็น 2 ยอด ยอดที่ 1 จำนวน 8,000 บาทได้มอบให้กับนายสงบเข้าบัญชีธนาคารไว้เบิกใช้ส่วนตัว ส่วนยอดที่เหลือประมาณ 12,000 บาทได้ขอให้พี่กล้าณรงค์ รัตน์วิจิตร (หัวหน้าฝ่ายสวัสดิการและการสงเคราะห์ กองสังคมสงเคราะห์ กรุงเทพมหานคร) ร่วมเป็นสักขีพยานมอบเงินไว้ที่พี่ประคอง โอจงเพียร นักสังคมสงเคราะห์ ศูนย์บริการสาธารณสุขดินแดง เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายบริหารชีวิตของนายสงบ

ภายหลังเมื่อนายสงบออกจากงานเมื่อสิ้นเดือนธันวาคม 2540 ได้ย้ายกลับไปอยู่ที่บ้านเกิด มารดาของนายสงบได้มาขอเบิกเงินกับพี่ประคองเป็นระยะๆ พี่ประคองก็ให้เบิกเงินเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนายสงบ หลังจากนั้นประมาณ 2 เดือนนายสงบมีอาการหนักมาก พี่ประคองแจ้งให้ทราบว่าเธอได้บริหารยอดเงินผ้าป่าชีวิตของนายสงบจนกระทั่งยอดสุดท้ายเหลือเงินจำนวน 2,000 บาท เธอได้มอบให้กับมารดาของนายสงบเป็นค่าโลศพของนายสงบ

เรื่องเล่านี้คงพอเป็นอุทาหรณ์ให้พวกเราได้ร่วมกันพลิกฟื้นความมีน้ำใจ เอื้ออาทรอย่างจริงใจต่อเพื่อนมนุษย์เพื่อให้สังคมแบบไทยๆ ในอดีตได้กลับมาต่อสู้ต้านทานกระแสแห่งนิยมวัตถุ ให้แผ่นดินไทยมีความร่มเย็นสืบไป กุศลที่ได้รับจากการนำเรื่องของความนายสงบมาบอกเล่าเป็นอุทาหรณ์ครั้งนี้ขอให้ดวงวิญญาณนายสงบไปสู่สุคติ มีทุกข์ก็ขอให้พ้นทุกข์มีสุขก็ขอให้มีความสุขยิ่งๆ ขึ้นไป

และที่ต้องขอกล่าวถึงและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงแก่ทุกท่านที่เกี่ยวข้องที่ได้ร่วมใจบริจาคเงินทุนผ้าป่าชีวิตให้กับนายสงบ ขอกุศลผลบุญนี้จงช่วยเป็นสำเภาน้อยแห่งบุญกุศลส่งผลให้ทุกท่านมีความสุข สมหวังในสิ่งอันพึงประสงค์ทุกประการและมีความเจริญในธรรมยิ่งๆ ขึ้นไป